

РЕЦЕНЗИЯ

От доц. д-р Мария Илиева Серафимова-Карапеткова,
член на научно жури в конкурс за присъждане на
образователната и научна степен „доктор“ по научната
специалност 3.1. „Социология“.

НА ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД НА ТЕМА:

***СОЦИАЛНАТА ИНСТИТУЦИЯ В УСЛОВИЯТА
НА БЪЛГАРСКИЯ ПРЕХОД: СЛУЧАЯТ ЕВРОЛАЙФ
БЪЛГАРИЯ***

Докторант: Полина Иванова Петкова

Рецензент: доц. д-р Мария Серафимова – Карапеткова

В края на XX и началото на XXI век се наблюдава съгъстяване на социалното пространство и време, което изисква и налага на много хора идентичност, детерминирана от тоталната смяна на социалните условия, от необходимостта от изграждане на нови социални умения, стереотипи и личностни стратегии. Очевидно е, че дисертацията на Полина Петкова е подчинена на търсене в тази насока. Това проличава и от представената автобиография, в която подробно и в детайли е описано развитието ѝ в научен, практически и житейски план.

Както е посочено в биографичната справка, тя завършва последователно езикова гимназия, Университет за национално и световно стопанство, Институт за следдипломна квалификация – Отделение при УНСС, Югозападен университет „Неофит Рилски”. Прави впечатление, че на пръв поглед разностранната ѝ дейност е подчинена на една цел – да се подготви за своето научно развитие и същевременно да придобие практически опит в сферата на своя изследователски интерес.

Богатата ѝ езикова култура, усъвършенствана в различни езикови институции, както и преминаването през различните образователни степени в Университет за национално и световно стопанство и Югозападен университет „Неофит Рилски” съставляват една солидна основа за по-нататъшната ѝ работа.

1. Съдържание на дисертацията

Настоящият дисертационен труд, представен за рецензиране е посветен на един актуален за съвременното българско общество проблем, чието изследване изисква различни нива на анализ и интерпретация.

При реализирането на своите изследователски и научни цели и задачи Полина Петкова следва и разрешава широк кръг проблеми от общотеоретично до конкретно равнище. Дисертантът демонстрира информационна осведоменост и умение да обвързва теоретичните и емпиричните нива на изследването, както и да формулира интересни изследователски хипотези.

Дисертацията се състои от въведение, три глави, заключение, приложения и библиография. Дисертационният труд е логичен резултат от трайни интереси изследователското поле, в което се пресичат социологическите и икономическите проблемни кръгове.

Едно от определенията, които Емил Дюркем дава за социологията е, че тя е наука за институциите. В контекста на същността и феноменологията на институционалната организация могат да бъдат отграничени няколко измерения по които се движи анализа в дисертационния труд.

Първо - институционалната проблематика, подходите към нея и новите им измерения в модерните общества.

Второ - динамиката на постоянно следващите се промени в непрекъснато глобализиращия се свят.

Трето - специфичният характер на икономическата ситуация в посттоталитарния период.

Четвърто - сложният комплекс от формални и неформални взаимоотношения, които възникват в т. нар. демократично общество.

2. Научни и научноприложни приноси

По-конкретно научните приноси на докторанта са следните:

■ **Първо.** Извършена е реконструкция на класически идеи, които се актуализират в опит за разбиране на изследваните проблеми.

■ **Второ.** Проследена е еволюцията на различните елементи на институционализма в социологическа перспектива.

■ **Трето.** Обективно очертаване на параметрите на изследваната проблематика.

Полина Петкова демонстрира познаване на проблема в неговата комплексност и цялостност. Това личи особено от начина по който структурира своето изложение. Реконструкцията на класически теоретични идеи е последвана от анализ на времеви трансформации и очертаване на своеобразни пластове на проблемната област.

Изследователският интерес е насочен в направления, които разкриват възможности за социологическа интерпретация.

Третото равнище, на структурна организация на дисертационния труд представлява емпирична верификация на заложените хипотези. Едно от стойностните места в този труд представлява интерпретацията и тълкуването на получените информация.

В последната глава на работата се привеждат данни за не достатъчно познато институционално образувание, което е интерпретирано от социологическа и икономическа гледна точка.

В дисертацията е използван инструментариум, който включва съчетаване на количествени и качествени изследователски методи.

Трябва да се отбележи непосредственото участие на дисертанта във всички нива и фази на изследването.

В дисертационния труд е избрана подходяща методика, която се отнася до методи, релевантни на различните структурни

нива, на които е организирана работата. На тази основа е изведена перспектива към другото равнище на конкретност. Тук общата рамка е допълнена с анализ на информация от различно качество. В този контекст изследователските процедури са извършени коректно и върху достоверен материал.

Дисертацията е написана стегнато, отворена за бъдеща изследователска работа и без претенции за изчерпателност, което е определено достойнство в подобни случаи.

Апаратът на дисертацията е надлежно приведен в съответствие с изискванията. Авторското присъствие се чувства в ангажираността с изследваната проблематика.

3. Критични бележки

Добре би било да се постигне по-оптимален баланс между отделните глави. Дисертацията е отворена към събиране на емпирична информация, което ще допринесе за аргументираността на изложението и навлизане в дълбочина.

4. Авторефератът отразява адекватно съдържанието на дисертационния труд и съответно неговите приноси. Публикациите, които са посочени съответстват на темата и изискванията в това отношение.

5. Лични впечатления

Познавам Полина Петкова като редовен докторант в поверената ми катедра и имам отлични впечатления от цялостното ѝ представяне по време на изпълнение на формалните и неформалните изисквания на една редовна докторантура.

Прецизност, стриктност, изпълнителност, умереност и качество - такива са рамките в които поставям нейната работа.

Като имам предвид качествата на дисертационния труд, както и постиженията при анализа на основните проблеми в него препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да бъде присъдена на Полина Петкова научната и образователната степен „доктор”. Лично аз ще гласувам с „да”.

Благоевград, 18 май 2013 г.

Подпис:
(доц. д-р Мария Серафимова)